

## ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ

### ΚΕΙΜΕΝΟ 1. (Αγγλία, βιομηχανική επανάσταση, 18ος - 19ος αιώνας)

Το Κόκταουν, ήταν μια πόλη χτισμένη με κόκκινα τούβλα ή με τούβλα που θα ήταν κόκκινα, αν ο καπνός και οι στάχτες το επέτρεπαν. Μα όπως είχαν τα πράγματα, ήταν μια πόλη με ένα αφύσικο κόκκινο και μαύρο χρώμα, σαν το ζωγραφισμένο πρόσωπο ενός άγριου. Ήταν μια πόλη γεμάτη μηχανήματα και ψηλές τσιμινιέρες, απ' όπου ξεπετάγονταν ασταμάτητα ατέλειωτα φίδια καπνού. Είχε ένα μαύρο κανάλι και ένα ποτάμι που έρεε μωβ μπογιά, που βρώμαγε φριχτά και τεράστια συγκροτήματα κτιρίων γεμάτα παράθυρα που χτυπούσαν κι έτρεμαν όλη μέρα, ενώ το έμβολο της ατμομηχανής δούλευε μονότονα πάνω κάτω, όπως το κεφάλι ενός ελέφαντα σε κατάσταση τρέλας από μελαγχολία. Υπήρχαν κάμποσοι μεγάλοι δρόμοι, όλοι ίδιοι μεταξύ τους, και πολλά σοκάκια, ακόμα πιο ίδια μεταξύ τους, τα οποία κατοικούσαν άνθρωποι το ίδιο όμοιοι μεταξύ τους, και όλοι μπαίνόβγαιναν τις ίδιες ώρες, με τους ίδιους ήχους, πάνω στα ίδια πεζοδρόμια, για να κάνουν την ίδια δουλειά και η καθημερινότητά τους ήταν ίδια με το χθες και το αύριο και κάθε χρόνος τους πανομοιότυπος με τον περσινό και τον επόμενο...

Στη συνοικία του Κόκταουν, όπου ζούσαν οι πιο σκληρά εργαζόμενοι, στα ενδότερα οχυρά αυτής της απαίσιας ακρόπολης, εκεί όπου η φύση εκτοπίστηκε βίαια από τούβλινα κτίρια, για να πάρουν τη θέση της θανατερά αέρια και φαρμακερές αναθυμιάσεις, στην καρδιά ενός λαβύρινθου από στριμωγμένες αυλές και σοκάκια, που ξεφύτρωναν άναρχα, με ασθματική βιασύνη, για να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα κάποιου, σχηματίζοντας μια αφύσικη οικογένεια, τα μέλη της οποίας έσπρωχναν και στρίμωχναν και τσαλαπατούσαν μέχρι θανάτου ο ένας τον άλλο, στην πιο ασφυκτική γωνιά αυτού του τεράστιου, κορεσμένου δέκτη, όπου οι καμινάδες, σε μια προσπάθεια να βρουν αέρα που θα δημιουργούσε ρεύμα, χτίστηκαν με μια απίθανη ποικιλία κολοβών και στρεβλωμένων σχημάτων, λες και κάθε σπίτι έβαζε ένα σημάδι για το τι είδους άνθρωποι θα μπορούσαν να γεννηθούν εκεί μέσα. ... ζούσε κάποιος Στήβεν Μπλάκπουλ, σαράντα χρόνων...

(Αποσπάσματα από το βιβλίο του Καρόλου Ντίκενς, Δύσκολα χρόνια, εκδ. Σ.Ι. Ζαχαρόπουλος & Σια Ο.Ε., Αθήνα 1987)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2. (Ινδία, σήμερα) ... Ζω σε μια γωνιά της Ινδίας που λέγεται Νταράβι, σε μια ασφυκτική παράγκα εκατό τετραγωνικών μέτρων που στερείται φυσικού φωτισμού ή εξαερισμού, με μια σκουριασμένη λαμαρίνα να παίζει το ρόλο σκεπής πάνω απ' το κεφάλι μου. Κάθε φορά που περνάει το τρένο από πάνω μας, τρίζει δυνατά. Δεν υπάρχει τρεχούμενο νερό ούτε αποχέτευση. Δεν έχω χρήματα για κάτι καλύτερο. Όμως, στο Νταράβι δεν είμαι μόνος. Υπάρχουν ένα εκατομμύριο άνθρωποι σαν κι εμένα, στοιβαγμένοι σε μια τριγωνική έκταση διακοσίων εκταρίων τριγωνικού βάλτου, όπου ζούμε σαν τα ζώα και πεθαίνουμε σαν τα έντομα. Εξαθλιωμένοι εσωτερικοί μετανάστες απ' όλες τις γωνιές της χώρας συνωστίζονται για μια χούφτα ουρανό στη μεγαλύτερη παραγκούπολη της Ασίας. Καθημερινά ξεσπάνε καυγάδες –για λίγα εκατοστά χώρου, για έναν κουβά νερό–

που μερικές φορές καταλήγουν θανατηφόροι. Οι κάτοικοι του Νταράβι προέρχονται από τις σκονισμένες ερημιές του Μπιχάρ, του Ουτάρ Πραντές, του Ταμίλ Ναντού και του Γκουτζαράτ. Ήρθαν στη Βομβάη, την πόλη του χρυσού, κουβαλώντας στην καρδιά τους το όνειρο να πλουτίσουν και να ζήσουν μια άνετη, μεσοαστική ζωή. Όμως, αυτός ο χρυσός έχει γίνει μολύβι πριν από πολλά χρόνια, αφήνοντας πίσω του σκουριασμένες καρδιές και γαγγραινώδεις διάνοιες. Όπως η δική μου...

Ανάμεσα στους μοντέρνους ουρανοξύστες και στα φωτισμένα με νέον εμπορικά συμπλέγματα της Βομβάης, το Νταράβι ξεχωρίζει σαν κακοήθης όγκος στην καρδιά της πόλης. Και η πόλη αρνείται να το αναγνωρίσει. Έτσι λοιπόν το έχει κηρύξει εκτός νόμου. Όλα τα σπίτια στο Νταράβι είναι «παράνομες κατασκευές», που υπόκεινται ανά πάσα στιγμή σε άμεση κατεδάφιση. Όμως, όταν οι κάτοικοι παλεύουν απλώς για να επιβιώσουν, δε νοιάζονται. Έτσι, ζουν σε παράνομα σπίτια και χρησιμοποιούν παράνομα ηλεκτρικό ρεύμα, πίνουν παράνομα νερό και βλέπουν παράνομα καλωδιακή τηλεόραση. Δουλεύουν στα αμέτρητα παράνομα εργοστάσια και καταστήματα του Νταράβι, μάλιστα μέχρι που ταξιδεύουν παράνομα –χωρίς εισιτήριο– στα αστικά τρένα που διασχίζουν την καρδιά της παραγκούπολης...

(Αποσπάσματα από το βιβλίο του Βίκας Σουαρούπ, Slumdog Millionaire, εκδ. Μίνωας)

ΚΕΙΜΕΝΟ 3. (Γκουιγιού, Κίνα, σήμερα) Ο ήλιος έδυε πίσω από τα βουνά με τα πληκτρολόγια και τις οθόνες. Ο Μασούτζι περπατούσε ξυπόλητος ανασκαλεύοντας καλώδια και κινητά, σκάνερ, πληκτρολόγια, τσιπάκια, πλακέτες και λογιώς λογιώς ηλεκτρονικές σαβούρες που βρίσκονταν στοιβαγμένες σε έναν πελώριο σωρό έξω από τις παράγκες. Όταν έβλεπε κάτι που του κινούσε την προσοχή, το έβαζε στο σάκκο που κρεμόταν από τον ώμο του. Αυτό κάναμε όλοι μας. Μετά τα ξεχωρίζαμε, τα σπάγαμε, βγάζαμε τα ψήγματα χρυσού ή ασημιού που είχαν μέσα τους και τα πουλούσαμε...

- Από πού έρχονται όλα αυτά τα ηλεκτρονικά; Ρώτησε ο Μασούτζι κοιτάζοντας το θεόρατο βουνό με τις οθόνες των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

-Πού θες να ξέρω; Μάλλον από παντού.

-Ρίγιο, λες όλα αυτά να έχουν δηλητήρια;

-Μην είσαι χαζός! Πώς σου ήρθε αυτό;

-Επειδή όταν τα καίνε μυρίζουν άσχημα κι έπειτα κάποιοι από αυτούς που τα ξεχώριζαν ή τα έκαιγαν είναι άρρωστοι.

-Πού θες να ξέρω Μασούτζι;

.....  
.....

Μια κρύα και βροχερή νύχτα, στις 2 Ιανουαρίου, ο Λι αρρώστησε βαρειά. Από το πρωί κάναμε ουρά έξω από το σπίτι για να τον δούμε... Την άλλη μέρα το μεγάλο φορτηγό ήρθε και άδειασε νέο φορτίο με ηλεκτρονικά μπάζα. Ο Μασούτζι κι εγώ περιμέναμε υπομονετικά με τα σακκούλια μας για να μαζέψουμε τα πολύτιμα εξαρτήματα. Η Ρίγιο εμφανίστηκε σέρνοντας τα πόδια της.

Πρέπει να σου μιλήσω, είπε στον Μασούτζι.

Είδες που σου τα 'λεγα; είπε εκείνος. Όλα αυτά είναι δηλητήρια, γι' αυτό αρρώστησε ο Λι.

Δεν μπορώ να κάνω καλά τον Λι, είπε η Ρίγιο.

Το ξέρω, είπε ο Μασούτζι...

Στις 19 Ιουνίου ο Λι πέθανε. Τα μαγικά της δεν ήταν αρκετά για να τον κρατήσουν στη ζωή. Η Ρίγιο ήξερε πως δεν υπάρχει αυτό που λέγεται μαγεία, πέρα ίσως από ένα ηλιοβασίλεμα στη Σαγκάη, ή τη θέληση ενός ανθρώπου, ή μια φλογερή αγάπη, πράγματα δηλαδή που είχε διαβάσει στα βιβλία και που θα διαπίστωνε και η ίδια αργότερα...

Σημείωση της συγγραφέως:

Η πόλη Γκουιγιού της νότιας Κίνας είναι ένα μεγάλο νεκροταφείο ηλεκτρονικών υπολογιστών. Εκεί καταλήγουν κάθε μέρα, λαθραία, χιλιάδες υπολογιστές: τεμαχίζονται, πλένονται σε όξινα λουτρά και καίγονται για να αποσπαστούν τα πολύτιμα υλικά που περιέχουν. Οι υπολογιστές μολύνουν το έδαφος και το νερό των ποταμών με υδράργυρο, χρώμιο, κοβάλτιο, κάδμιο και ο αέρας μυρίζει χημικά. Εκατοντάδες άνθρωποι αρρωσταίνουν και πεθαίνουν εξαιτίας αυτής της ηλεκτρονικής χωματελής.

(Τα παραπάνω δύο κείμενα αποτελούν αποσπάσματα από το βιβλίο της Ελένης Κατσαμά, Κοσμοδόρμιο, εκδ. Πατάκη)

## ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιες ομοιότητες και ποιες διαφορές θα βρίσκατε στη ζωή των ανθρώπων στα αποσπάσματα; (στο χρόνο, στον τόπο, στις συνθήκες ζωής, κ.λπ.)
2. Πώς πιστεύετε ότι θα ήταν/είναι η ζωή των παιδιών στα αποσπάσματα και γιατί θα ήταν έτσι;
3. Αν ήσασταν αναγκασμένοι να διαλέξετε, σε ποια από τις πόλεις και σε ποια εποχή θα θέλατε να ζείτε και γιατί;

-Ποια από τις ιστορίες των παιδιών που διαβάσατε, είδατε στα video(<https://vimeo.com/113691762> ΟΛΑ ΤΑ ΑΟΡΑΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

<https://vimeo.com/113691763> OLIVER BBC)

ή ακούσατε από τους συμμαθητές σας, σας συγκίνησε περισσότερο και γιατί;

- Ποιες είναι οι διαφορές μιας καθημερινής μέρας στη ζωή των παιδιών αυτών σήμερα από μια δική σας καθημερινή μέρα;

- Να γράψετε ημερολόγιο περιγράφοντας μια συνηθισμένη μέρα σας ως ένα από τα παραπάνω παιδιά (μπορείτε και στα Αγγλικά, έντυπα ή ηλεκτρονικά, <https://penzu.com/app/login>).

- Εναλλακτικά, μπορείτε να γράψετε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας παρουσιάζοντας τις αιτίες της παιδικής εργασίας (120- 150 λέξεις). Αν θέλετε, μπορείτε να κάνετε το κείμενο σας πολυτροπικό. Τέλος, μπορείτε επίσης να δημιουργήσετε μία αφίσα για το blog του σχολείου σας κατά της παιδικής εργασίας (έντυπα ή ηλεκτρονικά, <https://www.canva.com/>)